

ABSTRAKT

Rigorózní práce se zabývá tématem hierarchie hodnot dospívajících jedinců s poruchami chování. Práce je rozdělena na část teoretickou, která má čtyři kapitoly a část výzkumnou čítající dvě kapitoly.

První kapitola teoretické části se věnuje speciálně pedagogickým východiskům, vývoji speciální pedagogiky a jejímu přínosu, průběhu historického vývoje s dělením jednotlivých období a dále poruchám chování v širším smyslu. Druhá kapitola je zaměřena na poruchy chování v dětském věku a dospívání, jejich základní klasifikaci, příčinám vzniku, diagnostickým kritériím a prevenci a nápravám poruch chování. Třetí kapitola pojednává o hodnotách a hodnotové orientaci, jejich klasifikování, uspořádání a členění. Součástí kapitoly jsou i postoje, přesvědčení a preferování hodnot dospívajících jedinců. Poslední kapitola teoretické části je věnována osobnosti a jejím složkám, vývojovému období pubescence a adolescence a významu rodiny v období dospívání dítěte.

Empirická neboli výzkumná část práce si klade za cíl zjistit, jaké hodnoty jsou zastávány dospívajícími jedinci s poruchami chování. Na základě toho byly stanoveny dílčí cíle, kterými jsme zjišťovali, zda existují rozdíly v hierarchii hodnot u dospívajících jedinců s poruchami chování a bez poruch chování. Dále pak zda existují rozdíly v hierarchii hodnot mezi jedinci s poruchami chování a bez poruch chování z hlediska jejich věku a pohlaví. V empirické části rigorózní práce bylo využito metod kvantitativní výzkumné strategie, za pomoci metody dotazníku (Rokeachova testu hierarchie hodnot) zpracovanou statistickou procedurou. Na základě zjištěných výsledků byly ověřeny předem stanovené výzkumné otázky a hypotézy.

Projekt rigorózní práce přispívá k pochopení hodnot, jež jsou zastávány jedinci s poruchami chování a způsob, jakým se jejich hodnoty odlišují od dospívajících jedinců bez poruch chování. Kromě přínosu detailně zpracované statistické procedury výsledky naznačují, že preference jednotlivých hodnot se mezi jednotlivými soubory skutečně lišily. V rámci celého souboru jsme ale nezaznamenali výraznější či významnější rozdíly.

KLÍČOVÁ SLOVA

Poruchy chování, problémové chování, hodnoty, hodnotová orientace, dospívání, Rokeachův test hodnot